Ankenævnet for Forsikring

915/13

Den 6. maj 2013 blev i sag nr. 83.601:

xxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxxxxx

mod

If Skadeforsikring
Stamholmen 159
2650 Hvidovre

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har husforsikring i If Skadeforsikring. Han klager ved sin advokat over, at selskabet ikke vil yde forsikringsdækning for hans sagsomkostninger til en påtænkt voldgiftssag mod selskabet vedrørende størrelsen af den erstatning, som selskabet har tilbudt i forbindelse med en brand i den forsikrede ejendom.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for klagerens sagsomkostninger med henvisning til, at sagen er egnet til pådømmelse ved Ankenævnet for Forsikring.

Af klagerens advokats klageskrift til voldgiftsretten af 11/9 2012 fremgår bl.a.:

> "Efter forsikringsvilkårene omfatter policen de bygninger, der befinder sig på forsikringsstedet, d.v.s. de bygninger, der ligger på den i policen anførte adresse.
>
> Indklagede har givet dækningstilsagn til skaden, men indklagedes taksator og klagers tekniske rådgiver, ... er kommet til hver sin fastsættelse af skaden, bilag ... - ... Bilag ... er klagers opgørelse, som beregner en skadesgrad på 66,1 %. Bilag ... er indklagedes beregning af skade på en del af ejendommen, hvor skadesgraden beregnes til 37,34 %, mens bilag ... er indklagedes beregning over den resterende del af ejendommen, hvor skadesgraden beregnes til 82,87 %. Indklagede har ikke foretaget en samlet opgørelse af skaden eller skadesgraden, men den kan umiddelbart ses som mindre end 50 %.
>
> Voldgiftsretten skal derfor tage stilling til skadesgraden for hele ejendommen - om den er over 50 %, hvorved der udløses restværdi.

2. 83.601

Voldgiftsretten må endvidere afvise indklagedes opgørelsesmetode, idet der alene er indtegnet et litra, og da ejendommen efter sin konstruktion og udseende samt anvendelse alene kan betragtes som et litra.

Hertil anmodes voldgiftsretten om at opgøre skaden. I vilkårene er der under pkt. 4 anført fremgangsmåde for opgørelsen, som følger gængs fremgangsmåde. Der skal dog evt. tages hensyn til de særlige vilkår der gælder for 'HUS super'. I vilkårenes pkt. 5 fremgår øvrige erstatningsberettigede omkostninger, der skal medregnes i erstatningen."

I klageskema af 14/11 2012 har klagerens advokat bl.a. anført:

"1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. ...
Klagen vedrører afslag på retshjælpsdækning til voldgiftssag om erstatning efter brandskade på forsikringstagers ejendom den 23. april 2012.
Undertegnede anmeldte sagen til retshjælpsdækning den 11. september 2012 jf. vedlagte kopi med bilag. Selve skadesagen med den brændte ejendom søges efter forsikringsvilkårenes pkt. 1.15 behandlet som voldgiftssag. Vilkårenes pkt. 1.14.4 angiver som en mulighed, at der kan rettes henvendelse til Ankenævn for Forsikring om en klagesag. Der er ikke i hverken 1.14.4 eller 1.15 anført, at opgørelse af skade ved voldgift er betinget af forudgående forsøg på løsning via Ankenævnet for Forsikring. Voldgiftsløsningen er dermed en del af den aftalte forsikring, som hver part i sagen kan påberåbe sig.
Retshjælpsdækningen er beskrevet i vilkårenes side 24. Af § 2 fremgår, at sagen ved voldgift er dækket. Alene § 5 nr. 5 om undtagne omkostninger angiver, at sager som kunne være afklaret ved ankenævns behandling ikke dækkes. Men her anføres som undtagelse: 'medmindre andet er aftalt med selskabet'. Der foreligger en sådan aftalt undtagelse, idet vilkårenes pkt. 1.15 jf. ovenfor statuerer mellem parterne, at tvist mellem selskabet og forsikringstager om skadens opgørelse kan afgøres ved voldgift.
Hertil kommer i øvrigt, at Forsikring Ankenævnet ikke ville kunne afgøre, hvorledes skaden på den brændte ejendom skal opgøres, uden der foretages en besigtigelse af skadernes omfang og en faglig bedømmelse af omkostningerne til genopretning af det skadede. En kalkulation efter vejledningen i Forsikring og Pension om brandskader kan ikke foretages i Ankenævnets regi, hvorfor sagen må afvises i givet fald.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? ...
Klager gør derfor gældende, at selskabet skal forpligtes til at meddele retshjælpsdækning til gennemførelse af en voldgiftssag."

Dertil har selskabet i brev af 3/12 2012 til nævnet bl.a. bemærket:

"Historik
Selskabet har behandlet en brandskadesag efter brand hos klager hvor selskabet har fastsat erstatningen efter det selskabet mener, er korrekte udregningsmetoder og selskabet har fastsat skadegraden efter normal praksis. Klager mener, at skadegraden skal vurderes efter andre retningslinjer og sættes højere.

Klager har valgt, at få skadegraden fagligt vurderet og fastsat på ny ved en voldgift. Dette kan han vælge ifølge hans husforsikrings vilkår punkt 1.14 (1.141 - 1.14.5).

Selskabet har afvist, at give forhåndsgodkendelse til retshjælp til sagen, under henvisning til bl.a. retshjælpsvilkårenes § 7, jf. § 5, stk. 5., hvorefter enhver tvist skal søges løst ved et

godkendt ankenævn, såfremt et sådant eksisterer og er kompetent til at afgøre tvisten, førend retshjælpsdækning kan tilbydes.

Vi har henvist til, at parcelhusforsikringsvilkårene vedrørende voldgift, beskriver at det står klager frit, at vælge at få sin skade opgjort af uvildige fagkyndige, ved en voldgift. Gør han det, er selskabet jf. vilkårene tvunget til at betale ca. den ene halvdel af omkostningerne hertil, og selskabet vil være bundet af afgørelsen. Vælger en forsikringstager denne løsning, skal han jf. vilkårenes punkt 1.14.5 selv deltage i betalingen af omkostningerne.

Begrundelse
Selskabet er ikke enig i klager derhen at voldgiftsbestemmelsen i parcelhusvilkårene uprøvet skulle give adgang til retshjælp til enhver voldgiftssag for den halvdel forsikringstager selv skal betale jf. vilkårene.

Vi mener således, at såfremt en forsikringstager vælger denne løsning, er det et alternativ til fx ankenævnssag og retssag. Der et tale om en art uvildig skadeopgørelse, som binder selskabet for omkostninger - selvom selskabet skulle få medhold af voldgiftsmændene. Fordelene for forsikringstageren er klare: Han vil nogenlunde kende sine udgifter og han vil kunne opnå en hurtig afgørelse med lille 'proces-'risiko. Bestemmelsen giver således forsikringstageren en ekstra mulighed for at få en skadesag afgjort, blot skal han selv deltage i en del af udgifterne hertil.

Vilkårene for retshjælp er en del af parcelhuspolicens vilkår og er medtrykt i det hele i samme vilkårshæfte.

Vilkårene for retshjælp vedrørende voldgift er ens for alle selskaber og i alle vores policer med retshjælp. Af retshjælpsvilkårene fremgår i § 2, stk. 1, at der kan gives retshjælp til voldgiftssager.

I parcelhusvilkårene er i punkt 1.14, indskrevet en alternativ mulighed for voldgift.

Betingelserne for i hvilke tilfælde der kan gives retshjælp, er ikke anderledes ved voldgift end ved andre sager. Hovedformålet med retshjælp er, at der kan gives retshjælp til civilretlige tvister, som opfylder betingelserne og som ikke falder udenfor jf. undtagelserne.

Parcelhuspolicens vilkår om voldgift er modsat retshjælpsdækningen, ikke den samme for alle selskaber og er særlig for parcelhuspolicen. Selskabet har indbygget voldgiftdækningen heri. Vilkåret stiller forsikringstagerne bedre, som netop belyst.

Vilkårene for voldgift skal ikke tolkes derhen, at retshjælpsvilkårene er uvirksomme på dette område. Var det tilfældet, ville voldgiftsbestemmelsen, navnlig i parcelhusdækningens punkt 1.14.5 være en illusorisk bestemmelse, hvilket ikke er tilfældet.

En anmodning om retshjælp til en voldgiftssag kan godt imødekommes. Det kræver, at betingelserne for retshjælp er opfyldt. I nærværende sag er dette ikke tilfældet.

I nærværende sag har vi således henvist til, at sagen jf. retshjælpsvilkårenes § 7, jf. § 5. stk. 5. først forelægges Ankenævnet for Forsikring, som er det godkendte ankenævn der behandler klager over forsikringsselskaber. Klagers advokat har protesteret herimod, idet han mener nævnet ikke er kompetent til at behandle sagen og at det vil forlænge sagsbehandlingstiden unødigt, samt at klager står i en vanskelig situation, da hans hus er brændt.

4. 83.601

Ankenævnet for Forsikring har telefonisk oplyst undertegnede, at nævnet ikke vil afvise, at det er kompetent til, at behandle sagen.

Vi er enige i, at det er en uheldig situation, klager står i. Heldigvis indeholder parcelhusforsikringen voldgiftsbestemmelsen. Således vil klager, såfremt han ikke vil acceptere selskabets skadeopgørelse, ved at anvende voldgiftsbestemmelsen kunne vælge denne uvildige og tidsbesparende opgørelse af skadesagen, uden at skulle afvente ankenævnssag og langvarig retssag mod selskabet - og uden at føle sig tidspresset til at skulle acceptere selskabets oprindelige opgørelse.

Konklusion
Retshjælp kan ydes til voldgiftssager. Dette kræver, at betingelserne for retshjælp er opfyldt.

Parcelhusvilkårene vedrørende voldgift skal ikke tolkes således, at retshjælpsvilkårene ikke er gældende. Voldgift efter voldgiftsvilkårene er en alternativ mulighed, som forsikringstager selv kan vælge, for at få en hurtig og udvidet fagkyndig skadevurdering af sin sag - mod selv at deltage i betalingen.

I nærværende sag er betingelserne for retshjælp på det foreliggende grundlag ikke opfyldt, hvorfor vi fastholder at vi ikke kan give forhåndstilsagn til retshjælp på nuværende tidspunkt."

Med henvisning til selskabets bemærkninger har klagerens advokat i brev af 14/12 2012 til nævnet bl.a. oplyst:

"Selskabets vilkår for husforsikring angiver i pkt. 1.15 med overskrift VOLDGIFT, hvorledes en sag kan afgøres ved voldgift. Voldgift er en selvstændig bestemmelse i vilkårene på samme måde som bestemmelse om KLAGEMULIGHEDER (pkt. 1.14). Bestemmelse kan påberåbes af begge parter.

Ved en nærmere læsning af vilkårene kan det ses, at der ikke er en nedskrevet bestemmelse om, at voldgiftrettens afgørelse er eksigibel og heller ikke, at afgørelsen er endelig eller bindende. På den anden side er voldgift som begreb ensbetydende med et organ til afgørelse af tvister. I praksis er voldgiftskendelser også altid anvendt til tvisteløsning.

I svarets side 2 omtales omkostninger for skadelidte. Voldgiftssager vil normalt koste mere, end der dækkes af resthjælpsforsikringens maksimum. Forsikringstageren, der vælger voldgift, vil derfor påtage sig en ukendt omkostningsrisiko. Selskabets antagelse om en risikofri adgang til at få løst sagen er derfor ikke relevant. Selskabet kan ensidigt beslutte at etablere voldgift. Det betyder, at skadelidte påføres omkostninger, som efter selskabets argumentation ikke kan dækkes ved retshjælpsforsikringen.

Det forekommer heller ikke relevant, at der skulle være en mellemform for løsning af uenighed om skadeopgørelse. Altså at man kan vælge en klage til Ankenævnet, en voldgiftssag og en retssag. Modsat er det relevant, at man kan vælge mellem voldgift eller Ankenævn/retssag.

Selskabets vilkår er ikke klare vedrørende voldgift, og giver anledning til tvivl om hensigten, sådan som det nu udlægges i retshjælpsafdelingen."

Heroverfor har selskabet i brev af 3/1 2013 til nævnet bl.a. påpeget:

"Klagers advokat henviser i femte sætning til, at selskabet ensidigt kan vedtage afgørelse ved voldgift. Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at den del af vilkårsbestemmelsen ikke har været gældende siden ca. 2005, da den er i strid med Voldgiftslovens § 7. stk. 2, og ikke siden er påberåbt af selskabet. Bestemmelsen er fjernet i nyoptrykt. Voldgiftsklausulen er således udelukkende en kundefordel, som det fremgår i selskabets tidligere svar."

Nævnet har gennemset de af klagerens advokat fremlagte skadeopgørelser.

Af forsikringsbetingelserne for husforsikringen fremgår bl.a.:

"1.15 VOLDGIFT
1.15.1 Såvel du som If er berettiget til at forlange skade opgjort af upartiske sagkyndige vurderingsmænd, af hvilke du vælger den ene, mens If vælger den anden.

1.15.2 Vurderingsmændene vælger inden forretningens foretagelse en opmand, som i tilfælde af uoverensstemmelse mellem vurderingsmændene træder til og inden for grænserne af uoverensstemmelserne træffer afgørelser om de punkter, om hvilke der måtte være uenighed.

1.15.3 Kan vurderingsmændene ikke enes om valg af opmand, udpeges denne af den stedlige civildommer.

1.15.4 Vurderingsmændene foretager opgørelsen i nøje overensstemmelse med policens bestemmelser og afgiver en skriftlig redegørelse for beregning af tabet.

1.15.5 Hver af parterne betaler den af dem valgte vurderingsmand, mens udgifterne til opmand deles lige mellem parterne.
...
4.10 RESTVÆRDIERSTATNING
4.10.1 I forbindelse med en dækningsberettiget skade kan du, såfremt bygningen* beskadiges med mindst 50 % af nyværdien, vælge i stedet for reparation at få nedrevet anvendelige rester og opført en tilsvarende bygning som ny.

4.10.2 Endvidere erstattes nødvendige omkostninger til nedrivning og bortkørsel af anvendelige rester.

4.10.3 Det er en betingelse for erstatningens udbetaling, at anvendelige rester er nedrevet, og at erstatningen anvendes til genopførelse.

4.10.4 Eventuel værdi af materialer, der frigøres ved nedrivningen, fradrages i restværdierstatningen.
...
5. Øvrige erstatningsberettigede omkostninger

I forbindelse med en dækningsberettiget skade dækker forsikringen også:

5.1 REDNING OG BEVARING
...
5.2 OPRYDNING
...

6. 83.601

5.3 FORØGEDE BYGGEUDGIFTER TIL LOVLIGGØRELSE
...
5.4 FLYTTEUDGIFTER SAMT ANDRE UDGIFTER I FORBINDELSE MED MIDLERTIDIG FRAFLYTNING"

Af forsikringsbetingelserne for retshjælpsforsikringen fremgår bl.a.:

"§ 5. HVILKE OMKOSTNINGER ER IKKE DÆKKET AF RETSHJÆLPSFORSIKRINGEN?
1. Omkostninger, som ikke er afholdt med rimelig grund, fx fordi sikrede ikke skønnes at have rimelig grund til at føre sagen, eller fordi disse ikke står i rimeligt forhold til sagens genstand.
...
5. Omkostninger ved tvister, der kunne have været behandlet ved et klagenævn, fx Forbrugerklagenævnet eller andet godkendt klagenævn, medmindre andet er aftalt med selskabet, eller det er åbenbart, at sagen på grund af sin karakter ville være blevet henvist til domstolene.
...
§ 7. KLAGENÆVN
Kan tvisten behandles ved et klagenævn, fx Forbrugerklagenævnet eller andet godkendt klagenævn, er sikrede forpligtet til først at benytte denne mulighed, se § 5, stk. 5. Omkostninger ved sådan klagenævnsbehandling er ikke dækket."

Nævnet udtaler:

Spørgsmålet om størrelsen af den erstatning, som selskabet er forpligtet til at udbetale i henhold til forsikringsbetingelser for den anmeldte brandskade, er et forhold som nævnet - forelagt de relevante oplysninger - alt overvejende vil kunne træffe afgørelse om. Da nævnet således ikke finder det åbenbart, at sagen efter sin karakter nødvendiggør behandling hos domstolene eller ved en bygningsteknisk voldgiftsret, kan nævnet heller ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde retshjælpsdækning.

Formuleringen i forsikringsbetingelsernes § 5, stk. 5 i retshjælpsforsikringen "… medmindre andet er aftalt med selskabet…" kan efter nævnets opfattelse ikke føre til et andet resultat.

Det bemærkes, at parterne ikke har fremlagt materiale, der sætter nævnet i stand til at afgøre, om tvisten konkret vil kunne afgøres af nævnet.

7. 83.601

Med dette forbehold

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson